

سخنگوی وزارت دفاع افغانستان گفت‌وگو با «شرق»:

منافع ملی اساس سیاستگذاری کشورهاست

فربیا پټروه

انتقال قدرت به‌طور سنتی در تاریخ کشورها هیچ‌گاه آسان نبوده اما با نگاهی به آنچه در در دودهه گذشته در افغانستان رخ داده، شرایط امروز می‌تواند تا حدودی امیدوارکننده باشد. با این‌همه نمی‌توان از کنار جنگ قدرت جنگ‌سالاران دیروز و سیاست‌پیشگان امروز افغانستان نیز گذشت. تشکیل کابینه دولت وحدت ملی در افغانستان روزبه‌روز به تأخیر می‌افتد و به نظر می‌رسد این‌بار جنگ قدرت بر سر پست‌های کلیدی و امنیتی در کابینه است. حتی اگر از کشمکش‌های دور قیب انتخاباتی نیز چشم‌پوشی شود، جدال بر سر قدرت این‌بار در اردوی رئیس‌جمهور و معاونان و حامیان‌ش در انتخابات طولانی ریاست‌جمهوری، تشکیل کابینه را به تأخیر انداخته است. کار به حدی بالا گرفته است که برخی از معاونان رئیس‌جمهور افغانستان به نوعی قهر سیاسی روی آورده‌اند. در چندروز گذشته ژنرال عبدالرشید دوستم، معاون اول رئیس‌جمهور برای به‌دست آوردن یکی از سمت‌های امنیتی یا وزارت دفاع پایتخت را ترک کرده و راهی ولایت جوزجان در شمال افغانستان شده و در جلسات مشترک در کاخ ارگ شرکت نمی‌کند.

ژنرال «محمد ظاهر عظیمی»، سخنگو و رئیس روابط استراتژیک و امور عامه وزارت دفاع ملی افغانستان در گفت‌وگو با «شرق» از مقوله امنیت نظامی و شوری به‌عنوان مهم‌ترین مساله افغانستان یاد می‌کند. به گفته او اکثریت مردم و دولت افغانستان بر این اراده هستند که افغانستان جالش‌های موجود امنیتی و نظامی را خود کنترل کند ولی تأکید می‌کند که افغانستان برای تأمین امنیت خود همچنان به حضور و حمایت جامعه جهانی و نیروهای خارجی نیاز دارد. ژنرال عظیمی، هراتی است و از سال ۱۳۵۸ به صف مجاهدین افغان برای مبارزه با حکومت کمونیستی در این کشور پیوسته است. این چریک پیشین افغان دستنی بر قلم دارد، یکی از اعضای مؤسس شورای متخصصان هرات و عضو شورای مرکزی انجمن ادبی هرات نیز هست و تاکنون هشت جلد کتاب در زمینه‌های نظامی، ادبیات و شعر فارسی از وی منتشر شده است.

وضعیت امنیت افغانستان پس از سقوط طالبان و ورود نیروهای نظامی بین‌المللی
به افغانستان دستخوش تغییراتی شد. اما به‌هرحال در یک‌سال گذشته امنیت در این کشور به‌خصوص در پایتخت به پایین‌ترین خود خود در سال‌های گذشته رسید و کابل با بیشترین حملات انفجاری مواجه بود. علت افزایش سطح ناامنی در کمتر از یک‌سال گذشته چیست؟ سال ۲۰۱۴ برای افغانستان یک سال بسیار مهم و سرنوشت‌ساز بود. در این سال مسوولیت‌های امنیتی به‌طورکامل به قوای دفاعی و امنیتی افغان سپرده شده و انتقال سیاسی صورت گرفت، امنیت دو دوره برگزاری انتخابات تأمین شد و قوای بین‌المللی اعلام کردند که از افغانستان خارج شده و ماموریت نظامی‌شان پایان یافته است.

این رخدادهای سرنوشت‌ساز در اوایل سال ۲۰۱۴ دشمنان افغانستان را وادار کرد که با حمایت بخش‌های مشخص از تمام توانایی خویش علیه ملت افغانستان استفاده کنند تا از یک طرف توانایی دفاعی و امنیتی را زیر سوال ببرند و از جانب دیگر پروسه‌های یادشده را تخریب کنند و درواقع بتوانند جغرافیای مشخص را به افغانستان در جنوب‌غرب (شمال هلمند) در شمال (فاریاب و کندوز) در شرق (کنر و بخشی از ننگرهار) و همچنین بدخشان تحت تسلطشان بیاورند و طوری وانمود شود که مراکز طالبان در داخل افغانستان است، نه در خارج افغانستان.

۴ دو تحلیل کلی در مورد حضور نیروهای نظامی خارجی در افغانستان
وجود دارد. عده‌ای بر این باورند که حضور نیروهای نظامی خارجی باعث ایجاد و تقویت امنیت می‌شود و عده‌ای مخالف این نظر را دارند. به نظر شما حضور ناتو در افغانستان چه تأثیری در امنیت داخلی و ملی این کشور داشته است؟

بدیهی است که اگر جامعه جهانی در سال ۲۰۰۱ به مجاهدین و مقاومتگران کمک نمی‌کردند امکان نداشت اوضاع به این‌گونه درآید و اگر حمایت جامعه جهانی نبود، ما توسعه‌های فعلی را در عرصه‌های مختلف سیاسی، اقتصادی و اجتماعی به‌ویژه و به‌ویژه امنیتی نداشتیم. در یک جامعه دموکراتیک، اختلاف دیدگاه یک مساله طبیعی است هرچند عده‌ای هم مخالف حضور ناتو و نیروهای نظامی خارجی در افغانستان هستند.

اما هنوز اکثریت مردم و دولت افغانستان بر این اراده هستند که تا افغانستان چالش‌های موجود را خود کنترل کند و بتواند مشکلات خود را در

زمینه تجهیزات و ادوات نظامی و تعلیم و آموزش قوای نظامی حل کند، به حضور و حمایت جامعه جهانی در همه بخش‌ها نیاز مبرم دارد.

۴ به نظر می‌رسد ناتو و آمریکا اطلاعات کاملی از محل استقرار گروه‌های تروریستی در اختیار دارند. به نظر شما چرا آنها اقدام جدی‌ای در جهت مبارزه با تروریست‌ها در افغانستان نکرده‌اند؟

تمام سیاستگذاری‌ها و عملکردها در جهان امروز برمبنای منافع ملی کشورها صورت می‌گیرد. ما و قوای ناتو در گذشته به‌طور مشترک علیه مراکز دهشت‌افکنی و تروریستی اقداماتی داشته‌ایم و در حال حاضر قوای ناتو نقش جنگی در افغانستان ندارد. امروز این مسوولیت مردم و قوای دفاعی و امنیتی افغانستان است که برای تأمین امنیت کشورشان تلاش کنند و از هیچ کوششی دریغ نکنند.

۴ مهم‌ترین عامل موثر در امنیت افغانستان همکاری منطقه‌ای کشورها ی همسایه است، چراکه امنیت افغانستان ارتباط مستقیم با امنیت این کشورها از جمله ایران دارد. با این توصیف چرا در میان سیاستمداران افغان به همکاری‌های منطقه‌ای در جهت تثبیت امنیت در افغانستان کمتر توجه می‌شود؟

نامی‌ها در منطقه، پدیده‌ای جهانی و منطقه‌ای است و حذومرزی را نمی‌شناسد. امروز تروریسم، افراطگرایی، قاچاق سلاح و انسان، جرایم سازمان‌یافته هستند و مانند دانه‌های زنجیر از درون و بیرون از مرزهای جغرافیایی یک کشور به هم پیوسته‌اند.

باید توجه داشت که مبارزه علیه این پدیده‌ها در قدم اول بدون همکاری و همیاری منطقه‌ای و همچنین حمایت جامعه جهانی ممکن نیست و افغانستان در این راستا با تمام توان تلاش و از تمام فرصت‌ها تاکنون در این راستا استفاده کرده است و تلاش‌ها با تمام ظرفیت و قابلیت‌ها برای همکاری‌های منطقه‌ای جریان دارد.

۴ بسیاری از مردم و فعالان سیاسی و اجتماعی «ای‌اس‌ای» و ارتش پاکستان را مسوول مستقیم ایجاد ناامنی در افغانستان می‌دانند. به نظر می‌رسد پاکستان به دلیل اینکه به دنبال ایجاد یک حکومت قومی پشتون با تفکر طالبانیسم در افغانستان است، برخلاف علاقه سایر قدرت‌های منطقه‌ای و بین‌المللی عمل می‌کند. نظر شما در این زمینه چیست؟

افغانستان برای توسعه و تحکیم به حمایت مالی جامعه جهانی نیاز دارد. تجدید تعهد به افغانستان در لندن فضای باور و اعتماد را برای دولتمردان و مردم افغانستان به وجود آورده و نسبت به آینده و حمایت مالی جامعه جهانی در یک زمان مشخص تأثیر مستقیمی روی امنیت و توسعه می‌گذارد. این مساله یک دستاورد مهم در حکومت وحدت ملی تلقی می‌شود

شکی وجود ندارد که مراکز تولید، حمایت مالی و تجهیز دهشت‌افکنی و تروریسم بیرون از افغانستان هدایت می‌شوند. کابل از تمام گزینه‌های ممکن برای تأمین صلح، گفت‌وگو و زمینه آرامش در دو جهت استفاده می‌کند. از یک طریق با تمام توان می‌کوشد در یک همکاری منطقه‌ای زمینه صلح را با کسانی‌که می‌خواهند فراهم کند و از سوی دیگر از تمام توان نظامی در مقابل انتحار، انفجار و کسانی‌که زندگی مردم بی‌دفاع را تهدید می‌کنند استفاده می‌کند.

به نظر شما سفر رئیس‌جمهور افغانستان به پاکستان چه تأثیری در بهبود روابط این دو کشور به خصوص در زمینه تأمین امنیت افغانستان داشته است؟

یکانه راه برای همکاری کشورهای منطقه، گفت‌وگو است و افغانستان می‌کوشد که اعتماد لازم بین همسایگان خودش از جمله پاکستان را ایجاد کند تا همکاری‌ها ادامه یابد.

۴ بمب‌ها و مین‌های کنار جاده‌ای باعث کشته شدن نیروهای نظامی و غیرنظامی در افغانستان می‌شود. وزارت دفاع برای پاکسازی و مین‌روبی گذرگاه‌ها و حاشیه شهرهای بزرگ و روستاها چه برنامه مدونی دارد؟

یکی از تهدیدهای جدی علیه مردم بی‌دفاع افغانستان و نیروهای دفاعی و امنیتی، انفجار مین‌های کنار جاده و در مجموع مین است. از مجموع شهدای ما ۸۵درصد از طریق انفجار صورت‌گرفته از بین رفته و به شهادت رسیده‌اند. به هر حال با همه کمبودها ما در راستای بالا بردن ظرفیت‌های تعلیمی و تجهیزاتی بخش مبارزه با مین و مین رویی اردوی ملی، با تمام توان و ظرفیت کار می‌کنیم و هر روز نسبت به روز دیگر این بخش توسعه می‌یابد.

مأموریت جنگی نیروهای آیساف به رهبری ناتو در افغانستان هفته گذشته به پایان رسید و قرار است از این پس نیروهای افغان مسوولیت‌های نظامی و امنیتی را در افغانستان برعهده بگیرند. به نظر شما آیا با توجه به جوان بودن نیروهای آموزش‌دیده نظامی افغان آنها می‌توانند امنیت نسبی فعلی در افغانستان را تأمین کنند؟ به هر حال طالبان و حامیان بین‌المللی آنها ممکن است فعالیت خود را در افغانستان افزایش دهند؟

اردوی ملی و نیروهای امنیتی تحت شرایط سخت جنگی آموزش دیده‌اند به خصوص قوای خاص (کوماندوهای اردوی ملی). هرچند آنها از نظر تجهیزات با چالش‌هایی روبه‌رو هستند و برای تأمین امنیت داخلی و خارجی نیازمندی‌هایی دارند اما در توانایی ارتش و نیروهای امنیتی برای کنترل اوضاع و رفع تهدیدها نباید هیچ شکی وجود داشته باشد.

۴ نشست لندن مهم‌ترین فرصت برای اجبار حمایت سیاسی و تجدید تعهدات کشورها ی حمایت‌کننده نسبت به حکومت جدید افغانستان براساس تعهدات قبلی در کنفرانس توکیو در سال ۲۰۱۲ میلادی است، به نظر شما این نشست چه دستاوردی برای افغانستان –به‌ویژه در بخش نظامی و امنیتی– داشته است؟

افغانستان برای توسعه و تحکیم به حمایت مالی جامعه جهانی نیاز دارد. تجدید تعهد به افغانستان در لندن فضای باور و اعتماد را برای دولتمردان و مردم افغانستان به وجود آورده و نسبت به آینده و حمایت مالی جامعه جهانی در یک زمان مشخص تأثیر مستقیمی روی امنیت و توسعه می‌گذارد.

۴ اسناد نشان می‌دهد حکومت گذشته افغانستان نتوانست به همه ظرفیت‌های لازم برای استفاده از کمک‌های جامعه جهانی دست یابد و بخش زیادی از کمک‌های مالی جذب سیستم افغانستان نشد. رئیس‌جمهور جدید نیز بارها بر لزوم مبارزه با فساد مالی و اداری در افغانستان تأکید داشته است. وضعیت کمک‌های مالی خارجی به ارتش و نیروهای نظامی و امنیتی در افغانستان چگونه بوده است؟

افغانستان یک بحران طولانی را در چند دهه اخیر سپری کرده است. زیربنای اقتصادی، سیاسی، امنیتی و اجتماعی صدمه شدیدی دیده ا از بین رفته بود. در چنین شرایطی طبعاً مشکلات از قبیل فساد و… وجود دارد. اما حکومت گذشته تلاش خود را کرد و حکومت فعلی اساسی‌ترین شعارش امنیت و مبارزه با فساد است.

همچنین یکی از شرایط جامعه جهانی شفافیت و حساب‌دهی است. خوشبختی‌های فراوانی وجود دارد که اوضاع بهتر شود و مردم افغانستان خوشبین هستند و در مجموع به زمان بیشتری برای برپیده‌شدن این پدیده شوم نیاز است.

۴ ایران و افغانستان ۹۴۵ کیلومتر مرز مشترک دارند که چهار استان مرزی دو کشور در دو طرف این مرز طولانی قرار دارند. کنترل این مرزها برای هر دو کشور به دلیل موقعیت جغرافیایی مشکل است. به همین دلیل مشکلات متعدد امنیتی از جمله قاچاق موادمخدر، سلاح و انسان در این مرزها جریان دارد. به نظر شما چه همکاری‌های مشترکی میان ایران و افغانستان در کنترل مرزها که تأثیر مستقیم بر امنیت دو کشور دارد، تاکنون وجود داشته و برنامه‌های در آینده وجود دارد؟

به نظر من در امنیت مرز مشترک دو کشور در ۱۳سال گذشته، توسعه مثبت زیادی به وجود آمده است توسط همکاری برای تأمین امنیت مرز غربی که ایران را به افغانستان وصل می‌کند به طور همیشگی بین دو‌کشور جریان دارد. موضوع مهم این است که دو کشور با روابط دوستانه‌ای که دارند تلاش می‌کنند هر روز نسبت به روز گذشته امنیت مرزی بهتر شود.

۴ هر چند شما هم اکنون در کسوت سخنگوی وزارت دفاع ملی جمهوری اسلامی افغانستان هستید، ولی در عین حال نویسنده ستید و در رشته ادبیات دری (فارسی) تحصیل کرده‌اید. به همین دلیل می‌خواهم نظر شما را راجع به این شعر اقبال لاهوری ببرسم:

آسیا یک پیکر آب و گل است/ ملت افغان در آن پیکر دل است

از گشاد او گشاد آسیا/ روز فساد او فساد آسیا

اقبال لاهوری به‌عنوان یک شاعر، نویسنده و فیلسوف به شایستگی متوجه این منطقه حساس بود و اهمیت ژئوپولیتیک و ژئواستراتژیک آن را به‌عنوان یک نقطه وصل آسیا می‌دانست. رویدادهای چند دهه اخیر مصداق واقعی شعر این مرد بزرگ است.

به نظر می‌رسد با بررسی تجربه چند دهه اخیر به نفع همه کشورهای منطقه است که در یک همکاری صادقانه و صمیمانه به خاطر امنیت بهتر مردمان منطقه از همه ظرفیت‌های موجودشان استفاده کنند. در خاتمه برای همه مسلمین جهان عزت، سربلندی و اقتدار آرزو می‌کنم.

نگاه

اشرف غنی و بازنگری دکترین نظامی

«اشرف غنی» رئیس‌جمهور افغانستان پس از سفر به ولایت «هرات» در شمال این کشور گفت که ۹۷ ژنرال ارتش در آستانه بازنشستگی‌اند و ۱۵ژنرال هم اخیراً بازنشسته شده‌اند. غنی همچنین وعده داد که اصلاحات گسترده‌ای در نیروهای امنیتی اعمال می‌کند. به نظر می‌رسد وزارت دفاع افغانستان و نیروهای نظامی این کشور به‌خصوص پس از کاهش تعداد نیروهای نظامی خارجی به این اصلاحات نیاز مبرم دارند؛ اصلاحاتی که در زمان ریاست‌جمهوری «حامد کرزای» به آن توجهی نشد.

در آن زمان حتی کرزای از امضای فرمان بازنشستگی ژنرال‌های کهنسال به‌دلیل ملاحظات سیاسی و قومی امتناع می‌کرد. این وضعیت، وزارت دفاع و دیگر سازمان‌های امنیتی را با دشواری مواجه کرده بود، به‌عنوان مثال افسران جوان نمی‌توانستند در حضور کهنسالان، ترفیع مقام بگیرند و به همین دلیل انگیزه‌ای برای کار جدی نداشتند.

از سوی دیگر، حضور مصلحتی برخی افراد در وزارت دفاع، بازدهی مثبت این وزارت را کاهش داده بود. بنابراین اکنون بسیار ضروری است که مقام‌های کهنسال وزارت دفاع، راه را برای نیروهای جوان باز کنند. مساله دیگری که باید در دستور کار قرار گیرد، اصلاحات نرم‌افزاری در وزارت دفاع است.

باید قوانین نظامی، آموزش‌ها در ارتش، قانون ترفیع افسران و ژنرال‌ها با توجه به اوضاع و شرایط موجود اصلاح شود. همچنین تأیید دستمزد افراد در نیروی نظامی و ترفیع آنان نباید تنها به دفتر وزیر دفاع محدود شود؛ چراکه اگر این کار تنها به دفتر وزیر محدود، فساد افزایش می‌یابد. در چنین شرایطی حتی کسانی‌که در دانشگاه نظامی درس خوانده‌اند از طریق افراد و اعمال نفوذ مقام‌های بلندپایه، وارد صفوف ارتش و پلیس می‌شوند.

همچنین باید امکان دادخواهی و شکایت برای افسرانی که از حق‌شان محروم شدند، فراهم باشد. افسری که مستحق ترفیع است، اگر ترفیع نگیرد و از سوی دیگر سیستم فاسد نیز این اجازه را به آنان ندهد، باید بتواند به ریاست‌جمهوری، شورای امنیت‌ملی یا به کمیسیون‌های اختصاصی پارلمان شکایت کند. نکته دیگری که در وزارت دفاع باید به آن توجه شود، ادغام اداره‌های موازی در یکدیگر است. امروز بخش‌ها و معاونت‌های موازی در قرارگاه وزارت دفاع یا ستاد کل وجود دارند که باید به نحوی مدیریت و ادغام شوند. علاوه بر این باید سیستم اداری در وزارت دفاع تا جایی‌که ممکن است وقت و ثمن به روز شود تا از کاغذبازی و فساد جلوگیری شود. این سیستم به وزارت دفاع کمک می‌کند تا بدان‌که مثلاً سال آینده به چند افسر و چند ضابط پیاده نیاز دارد.

وزارت دفاع با این اطلاعات می‌تواند نظام تحصیلی را در دانشگاه‌های نظامی اصلاح کند. نکته دیگری که بسیار مهم است آنکه باید دکترین نظامی افغانستان، ترتیب و تدوین شود. در این دکترین باید به‌طور مشخص تعریف شود که تهدید چیست و راه مقابله با آن کدام است.

در کنار این افغانستان نیاز دارد تا استراتژی امنیت ملی‌اش را تعریف، تدوین و مکتوب کند. اجرای اصلاحات در وزارت کشور و ریاست امنیت ملی هم ضروری است که باید در زمان مناسب صورت بگیرد. در انتها باید تأکید کرد که برکناری مقام‌های فاسد در ارتش و پلیس افغانستان مساله‌ای است که به هیچ‌وجه نباید مورد بی‌توجهی مسؤولان حکومت وحدت ملی باشد.

یادداشت

۲۰۱۵؛ فرصت‌ها و چالش‌ها

شاحسین مرتضوی

هم‌زمان با شروع سال جدید میلادی، انتقال مسوولیت امنیتی به نیروهای افغان رسماً نیز آغاز شد. انتقال مسوولیت برای نیروهای امنیتی افغانستان با تهدیدها فرصت‌هایی همراه است. در این نوشته به‌صورت مختصر به فرصت‌ها و تهدیدهایی که در برابر نیروهای امنیتی افغانستان قرار دارد، اشاره می‌شود.

۱- نیروهای امنیتی افغانستان حمایت قاطع رهبری حکومت وحدت ملی افغانستان را به همراه دارد. رویکرد جدید حکومت وحدت ملی بر حمایت قاطع از نیروهای امنیتی استوار است. برای نخستین‌بار بعد از ۱۳سال قرار است که استراتژی دفاعی کشور نیز تدوین شود. این استراتژی کمک می‌کند که نیروهای امنیتی افغانستان با یک نقشه راه مشخص به فعالیت‌های رزمی‌شان در برابر گروه‌های تروریستی مبارزه کنند.

۲- ارتش افغانستان براساس نظرسنجی‌های صورت‌گرفته از حمایت و اعتماد قوی مردم افغانستان برخوردار است. این حمایت سبب می‌شود تا نیروهای ارتش با اعتمادبه‌نفس بیشتر از عهده این ماموریت دشوار بیرون آید. طی سال‌های اخیر در خواست جوانان برای حضور در ارتش افزایش یافته است؛ هرچند که این حضور به‌صورت متوازن تاکنون شکل نگرفته است ولی هنوز در جنوب کشور بنا به مشکلاتی که وجود دارد علاقه‌مندی جوانان برای جذب در ارتش کمتر است. حکومت می‌تواند با برنامه‌های مشخص را

برای ورود همه شهروندان در ساختار این نیرو فراهم کند. ۳- نیروهای امنیتی افغانستان براساس تفاهمنامه‌ای که با آمریکا و ناتو امضا شده است از حمایت مالی و آموزشی برای مدت‌های طولانی برخوردار است. این حمایت‌ها سبب می‌شود تا نیروهای امنیتی ظرفیت‌های بهتری را در ساختار ارتش به وجود آورد. ایجاد دانشکده‌های نظامی، بورسیه‌ها و حضور مشاوران نظامی می‌تواند کمک‌های مناسب را برای رشد و آموزش این نیروها فراهم کند.

نیروهای امنیتی افغانستان در کنار این فرصت‌ها با چالش‌ها هم مواجه هستند؛ چنانچه بعد از خروج نیروهای بین‌المللی از افغانستان حوزه مسوولیت نیروهای افغانستان نیز وسعت یافته است. به هر میزان که میدان ماموریت وسیع باشد آسیب‌پذیری‌های نیروهای نظامی نیز بالا می‌رود. اکنون در نبود بیش از ۱۴۰هزار نیروی خارجی، سربازان افغان به تأمین امنیت مشغولند. طالبان نیز هم‌زمان با انتقال مسوولیت امنیتی برای نخستین‌بار حمله‌های نظامی را در قالب گروه‌های هزارنفری در شهرهای هلمند و ننگرهار ساماندهی کرده‌اند. برخی کشورهای منطقه نیز با استفاده از این خلا، جنگ را در نوارهای مرزی افغانستان مانند «دانگام» سازماندهی می‌کنند. اکنون نیروهای امنیتی افغانستان در چند جبهه مشغول نبرد با طالبان هستند. چالش دیگر نبود امکانات هوایی و نیروی هوایی مقتدر و آموزش‌دیده است. نیروی‌های امنیتی افغانستان در ۱۳سال گذشته در بخش هوایی رشد قابل توجهی نداشته‌اند. در توافق «بن» برای افغانستان یک ارتش با ظرفیت ۵۰هزارنفر در نظر گرفته شد بود. این در حالی بود که افغانستان به یک ارتش مدرن همراه با امکانات وسیع هوایی و زمینی نیاز داشت.

تلاش‌هایی در سال‌های اخیر برای رشد و تقویت ارتش صورت گرفت. اما آن‌گونه که انتظار می‌رفت برآورده نشد. در سال‌های اخیر و تحت حکومت «حامد کرزای»، رئیس‌جمهوری سابق افغانستان بخش زیادی از انرژی حکومت صرف تقابل سیاسی شد و به این ترتیب مسوولان کشور از تمرکز بر اولویت‌های اساسی و زیرساختی دور شدند.البته چالش‌های دیگری مانند ضعف در کشف و فقدان هماهنگی میان قوای سه‌گانه همواره برجسته شده است، اما کمبود سلاح سنگین و نیروی هوایی قوی از مشکلات جدی در ارتش افغانستان به‌شمار می‌آید. با این همه اراده قوی برای حمایت و سرمایه‌گذاری در بخش دفاعی وجود دارد. افغانستان در پرتو یک برنامه درازمدت می‌تواند با این چالش‌ها مقابله کند.

سال۲۰۱۵ برای افغانستان از یک سو، یک فرصت و از سوی دیگر، تهدید است. حالا باید صبور بود و دید که نیروهای امنیتی افغانستان از این آزمون چگونه بیرون می‌آیند؟ در این میان نیروهای پلیس افغانستان مشکلات خاص خود را دارند. در ۱۳سال گذشته تمرکز اصلی روی ارتش افغانستان بود، اما برای پلیس سرمایه‌گذاری لازم صورت نگرفته است. این نیروی نظامی افغانستان است که وظیفه اجرای قانون را دارد و باید در تأمین نظم عمومی نقش داشته باشد، اما امروزه بیشتر در خط مقدم، کار ارتش را انجام می‌دهند. اکنون وقت آن رسیده که مردم بیشتری به پلیس افغانستان بشود. نیروهای پلیس با توجه به‌صورت مستقیم در تماس هستند، اما رفتار این سربازان هنوز با مشکلات زیادی همراه است و در برخی موارد شکایت‌هایی از رفتار این نیروهای گزارش می‌شود. در مجموع این نیروها تنها به ۲۰درصد کار ویژه و اصلی‌شان که اجرای قانن است، عمل می‌کنند.

بیشتر این نیروها با نقش محافظان مقام‌های دولتی و حفاظت تا تابسیاست با خط مقدم مشغول هستند. تفکیک وظایف این نیروها در سال۲۰۱۵ سبب می‌شود تا هریک به کار ویژه اصلی خود بازگردند. پلیس افغانستان برای تأمین امنیت در سال‌های اخیر، اقدام به جذب ۳۰۰هزار «ملیشیه اربکی» کرد. این افراد به‌صورت قراردادی در خدمت پلیس هستند اما این نیروها آموزش ندیده‌اند و از رفتار آنها نیز شکایت‌هایی از رفتار این نیروهای گزارش می‌گیرد. فرماندهان «اربکی» عمدتاً از میان فرماندهان جهادی وقت انتخاب شده است. این فرماندهان در بسیاری موارد خودسرانه عمل کرده‌اند. به نظر می‌رسد شرایط امروز در افغانستان ایجاب می‌کند در وضعیت این نیروها نیز تصمیم و بازنگری‌هایی صورت گیرد. ادامه بی‌نظمی‌ها از سوی نیروهای خودسر سبب نارضایتی مردم و فاصله میان مردم و حکومت خواهد شد. افغانستان بیش از هروقت دیگه نیاز به پلیس حرفه‌ای و کارآزموده دارد.

هرقدر رفتار پلیس حرفه‌ای باشد، به همان اندازه به تأمین امنیت کمک خواهد شد. اکنون تلاش‌ها برای اصلاح ساختار این نیروها و وزارت کشور افغانستان صورت می‌گیرد، البته بخشی از جدال در حکومت وحدت ملی بر سر اصلاحات در وزارت کشور است، چراکه رهبری خوب این وزارتخانه می‌تواند به توانمندی پلیس و امنیت‌ملی کمک کند.

*** سردبیر روزنامه ۸ صبح افغانستان**